

ח"כ פסח גרופר

הווה בהתאחדות. הציעו לו הסדר שכר דומה לזה של המנכ"ל הקודם, יצחק זיור, הממלא גם את תפקיד עורך ביטאון התאחדות האיכרים, איכרי ישראל. כדי לחסוך מסי הכנסה, אין הוא מקבל שכר על העריכה, אלא כסיו הוצאות נסיעה אחת לשנה לחו"ל. סלמן הודיע מייד כי אינו מוכן להלוואה כלשהי והוא תובע שינכו משכרו מס מלא. לבסוף סוכם להצמיד את שכרו לשכר מנהל חברת פרדס טינדקסט, השייכת להתאחדות האיכרים. במשך הזמן למד סלמן כי הוגנת מס היתה גם חלק מהסדר הפנסיה של זיור; כדי להקטין את גובה הפנסיה המשולמת לו, וכך גם את המס עליה, הוסדר כאילו הוא מקבל חלק מן הפנסיה כהלואה מהתאחדות בריבית נמוכה, ללא הצמדה.

כעבור חמישה חודשי עבודה החליט סלמן כי הוא מוכן לחתום על חוזה, והחל עובד כמנכ"ל לפי חוזה לטווח ארוך. מייד עם התחלת העבודה נתקל בחשבונות הריבית של גרופר, שהסתכמו אז בכ-3800 לירות לחודש ברוטו, מהן קיבל גרופר

מי חולב את ההתאחדות?

כ-2000 לירות נטו. סלמן המשיך לאשר חשבונות אלה, ועד הבחירות לכנסת עשה את עבודתו ללא כל נסיון לפגוע במעמדו של גרופר. מדי פעם אומנם ניסה גרופר להתנכל לו, אולם הנשיא פרנק הציע לסלמן שלא ישם אליו לב.

המתח בין השניים נבע מקשריו של סלמן במוסדות הממשלה ומיכולתו להעיביר דברים לטובת האיכרים. קודם-לכן היו הללו פונים לגרופר, שהשתדל למענם ורץ בין המוסדות; בעזרת מכוניתו, כמר בן, ומבלי לשכוח לגבות תמורה עבור כל קילומטר וכל דקה של ייעוץ ועבודה. סלמן החל מגלה כי גרופר מקבל מן המוסדות השונים של ההתאחדות הוצאות בסדר גודל של אלפי לירות לחודש, וזאת תמורת דברים שסלמן היה מסדיר אותם בשיחת טלפון אחת. ככל שלמדו האיכרים להכיר את כושרו של סלמן, פנו פחות ופחות לגרופר.

שאל כיצד ייראה נשיא התעשיינים אב-רהם שביט אם יקבל מן ההסתדרות כסף לנסיעה שעשה בשם התאחדות התעשיינים. בישיבת הוועדה הפועל של ההתאחדות, בתחילת 1977, נשא סלמן לפתע הודעה אישית. הוא אמר כי גודע לו על מסע ההשמצות של גרופר נגדו, וסיפר כמה מהן. הוא הודה לוועדה הפועל על האמון שנתן בו עד כה, אולם אמר כי הוא מרגיש שאין לו יותר מה לעשות במקום כזה, ואינו רוצה להתעסק עם טיפוסים כמו גרופר. הוא הודיע על התפטרותו, שתיכנס לתוקפה בתוך שלושה חודשים.

פרצה מהומה כללית, כאשר הנשיא אהרון פרנק ומרבית החברים דורשים כי יחזור בו מדבריו וימשיך בתפקידו. סלמן ניאות להמשיך, ובמאוס דרשו ממנו ראשי ההתאחדות שיעבור להתגורר בתל-אביב. סלמן, שעד אז המשיך לגור בירושלים, הסכים. ביקש את עזרת ההתאחדות בכריכת דירה, וקיבל הלוואה של 100 אלף לירות לשמונה שנים ב-18% ריבית, ורכש דירה בתל-אביב.

אחרי ניצחון הליכוד בבחירות, ב-17 במאי, החליט גרופר כי הגיעה השעה לסלק את סלמן, שלדעתו התבטל ולא עבד. מה גם שאל אנשי הליכוד בשילטון קרוב גרופר יותר מסלמן, איש המערך (הוא מחזיק בפנינס-חבר של העבודה). הוא החל במסע בחישות נגד סלמן, העביר לצידו רבים מחברי הוועדה הפועל. ההתאחדות נשלטת על-ידי מרכז בן 120 איש וועד-פועל בן 20 איש, שיצחק זיור-אב הוא יושב-הראש שלו ואהרון פרנק הי-נשיא.

גרופר ניצל את ההלוואה שקיבל סלמן לרכישת דירתו כדי להציגו כמי שחולב את ההתאחדות. אולם אהרון פרנק ניצב בצוק לימינו של סלמן, הסיבה לכך היא

היור

יצחק זיור-אב, יור המרכז בן 120 החברים של התאחדות האיכרים, היה המנכ"ל הקודם של התאחדות האיכרים בישראל ועורך ביטאון התאחדות האיכרים איכרי ישראל.

סלמן הצעיד את ההתאחדות כדור שלם קדימה.

סקטור האיכרות הפרטי מקופח מאז קום המדינה. בעוד סוגי ההתיישבות האחרת כבר נהנו מתמיכות ממשלתיות לרוב, היו האיכרים תלויים עדיין בחסדי שמים ובהגונם הפרטי. אפילו פיצוי בצורת לא קיבלו, שלא לדבר על סוגי אשראי אחרים. סלמן התחיל להקים בכל מקום ריכוז של איכרים אגודות, הפך אותן מכשירי ספיגת תקציבים ממשלתיים. הוא החל תובע עבור האיכרות הפרטית אשראי ממי שלתי כפי שניגזר מהתיישבות העובדה, והכספים החלו זורמים לכיסו האיכרים. סלמן דאג שהתקציבות תועברנה היישר למוסדות המקומיים של האיכרים במושבות כמו מטולה, בנימינה וגביעת-עדה, ולא דרך מוסדות התאחדות האיכרים.

מהפכה זו איימה למוטט את כל שילטון מנגנון ההתאחדות בחבריה, וזאת ניצל עתה גרופר. משראה כי פרנק תומך במה פכת סלמן, החל חותר תחתיו. הוא שיכנע את אליהו איזקסון, הפרדסן המולטי-מילי-

יוגר ובנו של צבי איזקסון שהוא נשיא ההתאחדות, כי עליו להיות נשיא תחת פרנק. במסע נמרץ שיכנע את מרבית חברי הוועדה הפועל לתמוך בהדחת סלמן ופרנק, הפועלים לחיזוק האיכרים ולא למען מנגנון ההתאחדות. ביוני השנה הציג ליח הגרום הצבעה שבה תמכו הכל, להור ציא את פרנק, בהדחתו של סלמן. פרנק הודיע כי הוא רואה בהצבעה זו אי-אמון בו והתפטר, ואליהו איזקסון נבחר כנשיא.

פסח גרופר עצמו מתייחס אל סלמן כאל בטלן מן המערך, שכל עוד היה המערך בשילטון היתה בו תועלת. לדבריו, הוא מקבל מן הכנסת הוצאות רכב קבועות בסך כ-4000 ל" לחודש. מזה עשר שנים הוא מקבל הוצאות רכב מהתאחדות האיכרים, כיוון שהכנסת החלה לשלם הוצאות רכב כאלה רק מיוני השנה. קודם-לכן שילמו רק כמה מאות לירות, לכיסוי הרי צאות כללי. פרט לכך, הכנסת משלמת על נסיעות מן הבית לכנסת ארבע פעמים

קנוניה עם מסי הכנסה?

בחודש. אך הוא מרבה בנסיעות למקומות נוספים, ועל כך הוא מקבל הוצאות רכב נוספות. לדבריו, הוא מקבל מהתאחדות האיכרים כ-2000 לירות לחודש דמי ייעוץ ואש"ל. קודם-לכן, לפני יוני, קיבל הוצאות רכב ועתה הוא מקבל עבור ייעוץ. הברור טו הניתן לו הוא 3800, וגשאר לו נטו של 2000 לירות. הוא מכחיש שהוא מקבל הוצאות רכב מן היקבים, ולדבריו הוא מקבל מהם רק 100 לירות לשיבה. אולי קיבל בעבר הרחוק הוצאות רכב לנסיעה או שתיים בחודש, אבל עכשיו כבר לא.

בשיחה מאוחרת יותר אמר גרופר כי על ההוצאות שקיבל מן היקבים לא הציג היר למס ההכנסה, אולם על אלה שהוא מקבל מהתאחדות האיכרים מצהיר מדי שנה.

בפיו של גרופר גם הסבר על המימון שקיבל מהסתדרות הפועלים החקלאיים. הוא יצא עם אליהו קורח, מנהל מחלקת העבודה בהתאחדות, לישיבת אירגון-העבודה הבינלאומי, שניהם עמדו להמשיך, אחרי הישיבה, למסע לימוד באיגודים הי מקצועיים בהולנד וגרמניה. לשם כך פנו לקרן משותפת של התאחדות האיכרים והסתדרות הפועלים החקלאיים, וקיבלו ממנה 3500 לירות לאיש. הוא נאלץ לחזור ארצה מייד אחרי הישיבה של אירגון-העבודה הבינלאומי, לכנס-חירום של הרי כנסת אחרי משבר הפ-15 ביום שישי.

לדיברי גרופר, סלמן עצמו עשה קנוניה עם מסי הכנסה. קיבל מפקיד-השומה אי-שור המתיר לו לפרוס את סכום הפיצויים שקיבל מהתאחדות האיכרים לשש שנים, בתשלום של 35% מס בלבד. כשגודע הדבר, הורה סגן נציב מסי הכנסה אביטל דובנוב, לחקן את האישור ל-45% והסי כם זה חושף, לדעתו, את דמותו האמיתית של סלמן.

בתגובה על דברים אלה אמר יעקוב סלמן, כי בשלושה החודשים האחרונים בתפקידו כמנכ"ל ההתאחדות — אפריל, מאי ויוני 1977 — הגיש גרופר, וקיבל, הוצאות נסיעה בסכומים של 6100, 6200 ו-5600 לירות לחודש. בטופס שעליו הגיש את החשבון כתב כי מדובר בנסיעות מירושלים לתל-אביב, מיוכנון-יעקוב לתל-אביב, לישיבות ועדת העבודה של ההתאחדות. סלמן סירב לאשר חשבונות אלה, שכן גרופר הגיש חשבונות על אותן הנסיעות עצמן גם למוסדות אחרים של ההתאחדות.

אשר לעניין הפיצויים ציין סלמן, כי ההסדר שעשה היה חוקי ומקובל. כאשר גודע לגרופר על ההסדר, החל לוחץ על ראשי מסי הכנסה ואלה ביקשו מסלמן שייסכים להעלות את שיעור המס, שהרי בין כה וכה, מדי שנה יצורף הסכום הכרי נסה הכללית וכך יגיע לדרגת מס של 60%, באין חשיבות אם ניכו לו 35% או 45%.

(בשבוע הבא: מן היקבים אל חברת "עמיר")

יגאל לביב